

सहकारमहर्षी भाऊसाहेब थोरात कला, विज्ञान व वाणिज्य

महाविद्यालय ,संगमनेर

स्पर्धा परीक्षा बहुपर्यायी प्रश्न-उत्तरे

विषय- मराठी व्याकरण

शिक्षकाचे नांव -प्रा. जोरवर राजेंद्र एस . (मराठी विभाग)

प्रा. तांबे सविता एम . (मराठी विभाग)

१) ' काल ' या शब्दाचा प्रकार ओळखा

- अ) सर्वनाम
- ब) विशेषण
- क) क्रियापद
- ड) क्रियाविशेषण

२) ' त्याला ' या शब्दाचा प्रकार ओळखा.

- अ) सर्वनाम
- ब) विशेषण
- क) क्रियापद
- ड) क्रियाविशेषण

३) ' बसला ' या शब्दाचा प्रकार ओळखा.

- अ) सर्वनाम
- ब) विशेषण
- क) क्रियापद
- ड) क्रियाविशेषण

४) ' साखर ' या शब्दाचा प्रकार ओळखा.

- अ) नाम
- ब) विशेषण
- क) सर्वनाम
- ड) क्रियाविशेषण

५) ' शंभर ' या शब्दाचा प्रकार ओळखा.

- अ) सर्वनाम
- ब) विशेषण
- क) क्रियापद
- ड) क्रियाविशेषण

६) 'त्याला पोटासाठी दारोदार फिरावे लागते' हे वाक्य कोणते अव्यय दर्शवते ?

अ) उभयान्वयी अव्यय

ब) शब्दयोगी अव्यय

क) क्रियाविशेषण अव्यय

ड) केवलप्रयोगी अव्यय

७) 'तो थोडा अलीकडेच थांबला' हे वाक्य कोणते अव्यय दर्शवते ?

अ) उभयान्वयी अव्यय

ब) शब्दयोगी अव्यय

क) क्रियाविशेषण अव्यय

ड) केवलप्रयोगी अव्यय

८) 'आम्ही पोहोचलो आणि दिवेलागणी झाली' हे वाक्य कोणते अव्यय दर्शवते ?

अ) उभयान्वयी अव्यय

ब) शब्दयोगी अव्यय

क) क्रियाविशेषण अव्यय

ड) केवलप्रयोगी अव्यय

९) 'बंदुकीची गोळी सुसाट वेगाने गेली' हे वाक्य कोणते अव्यय दर्शवते ?

अ) उभयान्वयी अव्यय

ब) शब्दयोगी अव्यय

क) क्रियाविशेषण अव्यय

ड) केवलप्रयोगी अव्यय

१०) 'अरे! तुला लागलं का ?' हे वाक्य कोणते अव्यय दर्शवते ?

अ) उभयान्वयी अव्यय

ब) शब्दयोगी अव्यय

क) क्रियाविशेषण अव्यय

ड) केवलप्रयोगी अव्यय

११) भाषा म्हणजे काय ?

अ) विचार व्यक्त करण्याचे साधन

ब) लिहिण्याचे साधन

क) हातवारे करण्याचे साधन

ड) चेहरा दाखविण्याचे साधन

१२) व्याकरण म्हणजे काय ?

अ) बोलण्याचे साधन

ब) दाखविण्याचे साधन

क) भाषेचे स्पष्टीकरण करणारे साधन

ड) लिपीचा अभ्यास करणारे साधन

१३) मराठी भाषेत किती वर्ण आहे ?

अ) ४८

ब) ३५

क) ४०

ड) ४५

१४) मराठी भाषेत स्वर किती आहे ?

अ) १२

ब) १३

क) १४

ड) ११

१५) अं व अः या दोन वर्णानाकाय म्हणतात ?

अ) वाक्य

ब) स्वरादी

क) अनुस्वार

ड) शब्द

१६) शब्दाच्या जाती किती आहेत ?

अ) दोन

ब) आठ

क) एक

ड) तीन

१७) नामाचे किती प्रकार आहे ?

अ) एक

ब) दोन

क) तीन

ड) चार

१८) खालीलपैकीकोणतेनाम जातिवाचक असते ?

अ) सामान्यनाम

ब) विशेष नाम

क) भाववाचक नाम

ड) सर्वनाम

१९) खालीलपैकी कोणता शब्द भाववाचक नामाचा प्रकार नाही.

अ) शाहीरी

ब) लायकी

क) नवलाई

ड) शहाणा

२०) खालीलपैकी कोणता शब्द विशेष नामाचा प्रकार नाही.

अ) पुणे

ब) कपिला गाय

क) हिंदी महासागर

ड) असुर

२१) खालीलपैकी कोणता शब्द सामान्य नामाचा प्रकार नाही.

अ) शिंगरू

ब) शत्रू

क) वकील

ड) मोठेपणा

२२) खालीलपैकी कोणता शब्द सामान्य नामाचा प्रकार आहे .

अ) पुरुष

ब) दिल्ली

क) दास्य

ड) गणेश

२३) खालीलपैकी कोणता शब्द विशेष नामाचा प्रकार आहे .

अ) मोत्या

ब) लेख

क) पुस्तक

ड) स्रीत्व

२४) खालीलपैकी कोणता शब्द सार्वनामिक विशेषण आहे?

अ) काही

ब) चांगला

क) असली

ड) कोणता

२५) शास्त्र या शब्दापासून तयार झालेले विशेषण ओळखा.

अ) शास्त्रार्थ

ब) शास्त्री

क) शास्त्रीय

ड) शास्त्रज्ञ

२६) खालीलपैकी कोणत्या वाक्यात अकर्मक क्रियापद आहे?

अ) रामू पडला

ब) त्याने रामूला पाडले

क) त्याने अभ्यास केला नाही

ड) त्याला बसवते

२७) खालीलपैकी कोणत्या वाक्यात सकर्मक क्रियापद आहे?

अ) मी सिनेमा पाहतो

ब) बाल खेळते

क) रमेश जात नाही

ड) त्याने रामूला पाठवले

२८) खालीलपैकी कोणत्या वाक्यात शक्य क्रियापद आहे?

अ) मला रोज दोन मैल पळवते

ब) तो खुरचीवर बसला

क) बाल रडले

ड) मी सिनेमा पाहत नाही

२९) खालीलपैकी कोणते वाक्य साधा वर्तमान काळ दर्शवते ?

अ) मी गावाला जाईन

ब) मी पुस्तक वाचले होते

क) मी सिनेमा पाहतो

ड) मी कविता करीत आहे

३०) खालीलपैकी कोणते वाक्य अपूर्ण भविष्य काळ दर्शवते ?

अ) मी गावाला पोहोचलो असेन

ब) **मी रस्त्याने जात असेन**

क) मी सिनेमा पाहीन

ड) मी कविता करतो

३१) खालीलपैकी कोणते वाक्य अपूर्ण भूतकाळ काळ दर्शवते ?

अ) मी कादंबरी वाचली

ब) **मी कादंबरी वाचत होतो**

क) मी कादंबरी वाचत असे

ड) मी कादंबरी वाचली होती

३२) खालीलपैकी कोणते वाक्य रिती वर्तमान काळ दर्शवते ?

अ) **मी गात असतो**

ब) मी गाणे गातो

क) मी गात असे

ड) मी गाणे गाईन

३३) खालीलपैकी कोणते वाक्य पूर्ण भूतकाळ दर्शवते ?

अ) मी गाणे गाइले

ब) मी नाटक पहिले असेल

क) **मी भोजन केले होते**

ड) मी जेवत होतो

३४) “ परमेश्वर तुझे कल्याण करो” या वाक्यातून कोणत्या आज्ञार्थी क्रियापदाचा बोध होतो ?

अ) आज्ञा

ब) प्रार्थना

क) **आशीर्वाद**

ड) विनंती

३५) “ तू आता जेवून घे बर” या वाक्यातून कोणत्या आज्ञार्थी क्रियापदाचा बोध होतो ?

अ) आज्ञा

ब) सौम्य आज्ञा

क) आशीर्वाद

ड) विनंती

३६) “ कृपया उद्या आमच्याकडे जेवायला याच ” या वाक्यातून कोणत्या आज्ञार्थी क्रियापदाचा बोध होतो ?

अ) आज्ञा

ब) अनुज्ञा

क) आशीर्वाद

ड) विनंती

३७) ‘ मनः+राज्य ’ या शब्दाचा संधी पर्याय निवडा .

अ) मनुराज्य

ब) मनःराज्य

क) मनौराज्य

ड) मनोराज्य

३८) ‘ पुरुष +उत्तम ’ या शब्दाचा संधी पर्याय निवडा .

अ) पुरुषात्तम

ब) पुरुषोत्तम

क) पुरुषत्तम

ड) पुरुःषोत्तम

३९) ‘ अनु + अर्थ ’ या शब्दाचा संधी पर्याय निवडा .

अ) अनर्थ

ब) अन्वर्थ

क) अःनर्थ

ड) अनुर्थ

४०) ‘ उत +ज्वल ’ या शब्दाचा संधी पर्याय निवडा .

अ) उज्वल

ब) उज्ज्वल

क) उज्जल

ड) उतज्वल

४१) ‘पुस्तके’ या शब्दाची विभक्ती ओळखा

अ) प्रथमा

- ब) द्वितीया
- क) तृतीया
- ड) चतुर्थी

४२) 'समर्थाचा' या शब्दाची विभक्ती ओळखा

- अ) पंचमी
- ब) षष्ठी
- क) तृतीया
- ड) चतुर्थी

४३) 'गाईने' या शब्दाची विभक्ती ओळखा

- अ) पंचमी
- ब) द्वितीया
- क) तृतीया
- ड) चतुर्थी

४४) 'रमाबाईस' या शब्दाची विभक्ती ओळखा

- अ) तृतीया
- ब) पंचमी
- क) सप्तमी
- ड) चतुर्थी

४५) 'विवाहात' या शब्दाची विभक्ती ओळखा

- अ) षष्ठी
- ब) द्वितीया
- क) तृतीया
- ड) सप्तमी

४६) कर्मधारय समासाचा योग्य पर्याय निवडा

- अ) भवसागर
- ब) नवरात्र
- क) नास्तिक
- ड) नपुंसक

४७) बहुव्रीही समासाचा योग्य पर्याय निवडा

- अ) त्रिभुवन
- ब) जितेंद्रिय

- क) मीठभाकर
ड) मुकचंद्र

४८) वैकल्पिक द्वंद्व समासाचा योग्य पर्याय निवडा

- अ) हरिहर
ब) सत्यासत्य
क) घरदार
ड) गतवैभव

४९) अव्ययीभाव समासाचा योग्य पर्याय निवडा

- अ) देवपूजा
ब) नीलकंठ
क) आमरण
ड) घरजावई

५०) इतरेतर द्वंद्व समासाचा योग्य पर्याय निवडा

- अ) कृष्णार्जुन
ब) पापपुण्य
क) यथाक्रम
ड) तोंडपाठ

५१) ' गजानन ' या शब्दाचा समास प्रकार निवडा

- अ) अव्ययीभाव
ब) तत्पुरुष
क) बह्व्रीही
ड) द्वंद्व

५२) ' गजानन ' या शब्दाचा समास प्रकार निवडा

- अ) अव्ययीभाव
ब) तत्पुरुष
क) बह्व्रीही
ड) द्वंद्व

५३) ' आश्चर्यचकित ' या शब्दाचा समास प्रकार निवडा

- अ) अव्ययीभाव
ब) तत्पुरुष
क) बह्व्रीही

ड) द्वंद्व

५४) ' चातुर्मास ' या शब्दाचा समास प्रकार निवडा

अ) अव्ययीभाव

ब) तत्पुरुष

क) द्विगु

ड) द्वंद्व

५५) ' अनिष्ट ' या शब्दाचा समास प्रकार निवडा

अ) अव्ययीभाव

ब) तत्पुरुष

क) बह्व्रीही

ड) नत्रतत्पुरुष

५६) पुढील शब्दांपैकी कोणता शब्द तदभव नाही ?

अ) सासू

ब) भाऊ

क) चाक

ड) परंतु

५७) पुढील शब्दांमधून उपसर्ग ओळखा.

अ) यथा

ब) ईक

क) दार

ड) वान

५८) 'शांत' या शब्दाला समानार्थी शब्द ओळखा.

अ) नीरव

ब) निखळ

क) निर्मळ

ड) निव्वळ

५९) पुढील क्रियापदांपांमधून चुकीचे रूप ओळखा.

अ) जा

ब) जाईन

क) जायचे आहे.

ड) जावल

६०) योग्य अनेकवचनी रूप ओळखा.

- अ) वशिंडी
- ब) शोपुटा
- क) झुला
- ड) शिंगे

६१) पुढील विभक्तिप्रत्ययांमधून पंचमी विभक्तीचे प्रत्यय ओळखा .

- अ) चा, ची, चे
- ब) ऊन, हून
- क) स, ला, ना, ते
- ड) त, ई, आ

६२) अयोग्य प्रकारे केलेले सामान्य रूप ओळखा.

- अ) लिंबू - लिंबा
- ब) घोडा - घोड्या
- क) फूल - फुला
- ड) फुली - फुल्या

६३) नियती ' या शब्दाचा योग्य अर्थ ओळखा.

- अ) नियम
- ब) नीती
- क) देव
- ड) आयुष्य

६४) 'पुन : + आगमन' या दोन पदांचा योग्य संधी ओळखा.

- अ) पुन्हागमन
- ब) पुनर्गमन
- क) पुनरागमन
- ड) पुर्नगमन

६५) वर्तमानकाळी क्रियापद ओळखा :

- अ) निघाला
- ब) निघेल
- क) निघणार
- ड) निघतोय

६६) पुढील शब्दांमधून विशेषण ओळखा.

- अ) कृती
- ब) कट्टर

- क) कवाड
ड) कट्टा

६७) पुढील वाक्यांतून कर्तरी प्रयोगाचे वाक्य ओळखा.

- अ) भूमीने आम्हांला निर्माण केले
ब) आम्ही प्रत्येक वस्तूकडे पैशाच्या माध्यमातून पाहतो
क) त्यांनी मनाचे कथे करून ठेवले होते.
ड) तिने कार्याची ज्योतच हाती घेतली.

६८) प्रश्नार्थक वाक्य ओळखा.

- अ) होते ते सगळे बऱ्यासाठी
ब) बरं आहे येतो
क) बरी होशील हं
ड) बरं आहे का ?

६९) पुढील शब्दांमधून तत्सम शब्द ओळखा.

- अ) कांता**
ब) बायको
क) बाईल
ड) नवरा

७०) पुल्लिंगी शब्द ओळखा.

- अ) जोगी**
ब) शांती
क) भुवई
ड) गुज

७१) 'रूप' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द ओळखा.

- अ) रंगरूप
ब) बेरूप
क) सुरूप
ड) स्वरूप

७२) धैर्य, कीर्ती, वात्सल्य ही कोणती नामे आहेत ?

- अ) सामान्य नाम
ब) विशेष नाम
क) भाववाचक नाम
ड) पदार्थवाचक नाम

७३) राजा या शब्दाला पर्यायी शब्द नसलेला शब्द ओळखा.

- अ) भूपती नाम
- ब) भूर्ज
- क) भूपाळ
- ड) भूप

७४) " तिला मळमळते " या वाक्याचा प्रयोग निवडा.

- अ) सकर्मक कर्तरी
- ब) सकर्मक भावे
- क) अकर्मक भावे
- ड) अकर्मक कर्तरी

७५) " त्याने हे चित्र काढले आहे. " या वाक्याचा प्रयोग निवडा.

- अ) कर्मणी
- ब) सकर्मक भावे
- क) अकर्मक भावे
- ड) अकर्मक कर्तरी

७६) " तो रोज अभ्यास करतो " या वाक्याचा प्रयोग निवडा.

- अ) सकर्मक कर्तरी
- ब) सकर्मक भावे
- क) कर्मणी
- ड) अकर्मक कर्तरी

७७) " त्याने तिला आज घरी बोलावले " या वाक्याचा प्रयोग निवडा.

- अ) सकर्मक कर्तरी
- ब) सकर्मक भावे
- क) अकर्मक भावे
- ड) अकर्मक कर्तरी

७८) " गोपाल घरी आला नाही " या वाक्याचा प्रयोग निवडा.

- अ) सकर्मक कर्तरी
- ब) सकर्मक भावे
- क) अकर्मक भावे
- ड) अकर्मक कर्तरी

७९) " आईने बाळाले निजवले " या वाक्याचा प्रयोग निवडा.

- अ) सकर्मक कर्तरी
ब) सकर्मक भावे
क) अकर्मक भावे
ड) अकर्मक कर्तरी

८०) " सर्वानी शांत बसावे " या वाक्याचा प्रयोग निवडा.

- अ) सकर्मक कर्तरी
ब) सकर्मक भावे
क) अकर्मक भावे
ड) अकर्मक कर्तरी

८१) ' बोका ' या शब्दाला योग्य विरुद्धीलिंगी पर्याय निवडा.

- अ) बोकी
ब) मांजरी
क) मांजरीन
ड) भाटी

८२) ' चंचल ' या शब्दाला योग्य विरुद्धीलिंगी पर्याय निवडा.

- अ) स्थिर
ब) अस्थिर
क) तापट
ड) शांत

८३) ' पत्रकार ' या शब्दाला योग्य विरुद्धीलिंगी पर्याय निवडा.

- अ) पत्रकर्ती
ब) पत्रकारीन
क) पत्रकारिणी
ड) पत्रिका

८४) ' खोंड ' या शब्दाला योग्य विरुद्धीलिंगी पर्याय निवडा.

- अ) खोंडी
ब) खोंडीण
क) गाय
ड) कालवड

८५) ' हंस ' या शब्दाला योग्य विरुद्धीलिंगी पर्याय निवडा.

- अ) हंसी
ब) हंसा
क) हंसीन
ड) हंसिका

८६) ' हार ' या शब्दाचे अनेकवचन निवडा

- अ) हारे
ब) हार
क) हारा
ड) हारया

८७) ' तळे ' या शब्दाचे अनेकवचन निवडा

- अ) तळया
ब) तळे
क) तळी
ड) तळवे

८८) ' जळू ' या शब्दाचे अनेकवचन निवडा

- अ) जळा
ब) जळ्या
क) जळूया
ड) जळवा

८९) ' दासी ' या शब्दाचे अनेकवचन निवडा

- अ) दाशा
ब) दास्या
क) दासीनी
ड) दासी

९०) ' मामा ' या शब्दाचे अनेकवचन निवडा

- अ) मामे
ब) मामये
क) मामवे
ड) मामा

९१) खालीलपैकी शुद्ध शब्द ओळखा

- अ) आशीर्वाद
- ब) आशिर्वाद
- क) आसीर्वाद
- ड) आर्षीवाद

९२) खालीलपैकी शुद्ध शब्द ओळखा

- अ) मनस्थिती
- ब) मनःस्थिती
- क) मनस्थिःति
- ड) मनस्तिती

९३) खालीलपैकी शुद्ध शब्द ओळखा

- अ) हाहाकार
- ब) हाहाःकार
- क) हाःकार
- ड) हाहाकाःर

९४) खालीलपैकी शुद्ध शब्द ओळखा

- अ) निर्भत्सना
- ब) नीर्भत्सना
- क) निराभात्सना
- ड) निरभत्सना

९५) खालीलपैकी शुद्ध शब्द ओळखा

- अ) उज्ज्वल
- ब) उज्वल
- क) उजवल
- ड) उजज्ज्वल

९६) खालीलपैकी कोणता वर्ण अर्धस्वर नाही ?

- अ) ल
- ब) य
- क) व
- ड) ए

९७) ' दुपारी सुसाट्याचा वारा आला आणि पाऊस गेला' ही वाक्यरचना कोणत्या प्रकारची आहे ?

अ) केवल वाक्य

ब) मिश्र वाक्य

क) संयुक्त वाक्य

ड) आज्ञार्थी वाक्य

९८) ' ज्याचे करावे बरे, तो म्हणतो माझेच खरे ' ही वाक्यरचना कोणत्या प्रकारची आहे ?

अ) केवल वाक्य

ब) मिश्र वाक्य

क) संयुक्त वाक्य

ड) आज्ञार्थी वाक्य

९९) मराठी लिपी कोणत्या प्रकारे लिहिली जाते ?

अ) उजवीकडून डावीकडे

ब) डावीकडून उजवीकडे

क) वरून खाली

ड) खालून वर

१००) शब्द प्रकार सांगा- आयोग

अ) नाम

ब) क्रियाविशेषण

क) विशेषण

ड) शब्दयोगी अव्यय

१०१) 'गंभीर' या शब्दाचे भाववाचक नाम कोणते होईल ?

अ) गंभीरता

ब) गंभीरपण

क) गांभीर्य

ड) जडत्व

१०२) खालीलपैकी कोणत्या शब्दाचा वापर स्त्रीलिंगी आणि पुल्लिंगी अशा दोन्ही प्रकारे होतो ?

अ) बाग

ब) टेबल

- क) त्रिकोण
- ड) घड्याळ

१०३) 'अथवा / किंवा' ही उभायान्वाये अव्यये काय सुचवितात ?

- अ) विकल्प**
- ब) वैपुल्य
- क) आधिक्य
- ड) वर्णन

१०४) समासाचे मुख्य प्रकार किती आहेत ?

- अ) दोन
- ब) तीन
- क) चार**
- ड) आठ

१०५) खालील वाक्यातील कर्म निवडा .

'शेजारच्या विद्याकाकुच्या मुलाने मला पुस्तक दिले' या वाक्यातील कर्म सांगा.

- अ) मला
- ब) मुलाने
- क) पुस्तक**
- ड) विद्याकाकू

१०६) स्वतः हे सर्वनाम कोणत्या प्रकारचे आहे ?

- अ) संबंधवाचक
- ब) आत्मवाचक**
- क) पुरुषवाचक
- ड) तटस्थ

१०७) खालीलपैकी कोणते चिन्ह विसर्गासाठी वापरले जाते ?

- अ) (-)
- ब) (?)
- क) (!)
- ड) (:)**

१०८) पुढीलपैकी तत्सम शब्द ओळखा .

- अ) मंदिर

ब) देऊळ

क) अजाण

ड) साखर

१०९) पाय घसरला आणि पडलो- हे वाक्य केवल वाक्य करा.

अ) पाय घसरला म्हणून पडलो.

ब) पाय घसरून पडलो

क) पाय घसरला अन पडलो

ड) पाय घसरला तेव्हा पडलो

११०) छे छे ! या केवलप्रयोगी अव्ययातून कोणता भाव व्यक्त होतो ?

अ) तुच्छता

ब) तिरस्कार

क) आश्चर्य

ड) विरोध

१११) पुढीलपैकी अभ्यस्त शब्द कोणता आहे ?

अ) दररोज

ब) रात्रंदिवस

क) अभ्यास

ड) यापैकी नाही

११२) अधोरेखित शब्दाचा प्रकार सांगा. वाहने सावकाश चालवा

अ) विशेषण

ब) उभयान्वयी अव्यय

क) सामान्य नाम

ड) क्रियाविशेषण

११३) धूर्त या शब्दार्थाशी विसंगत असा शब्द निवडा .

अ) चतुर

ब) निर्धार

क) चाणाक्ष

ड) कावेबाज

११४) नामाबद्दल विशेष माहिती सांगून नामाची व्याप्ती मर्यादित करणाऱ्या विकारी शब्दास काय म्हणतात ?

अ) क्रियाविशेषण

- ब) सर्वनाम
क) विशेषण
ड) धातुसाधित

११५) पंचारती हा कोणत्या प्रकारचा सामासिक शब्द आहे ?

- अ) द्वंद्व
ब) द्विगु
क) बहुव्रीही
ड) अव्ययीभाव

११६) घर हा कोणत्या प्रकारचा शब्द आहे ?

- अ) तत्सम
ब) तद्भव
क) देशी
ड) कानडी

११७) लंगडा या विशेषणाचा साधित धातू कोणता ?

- अ) लंगडणे
ब) लांगड
क) लंगड
ड) लंगडू

११८) ' ही पहा बस आली ' या वाक्यातील काळ कोणता ?

- अ) भविष्यकाळ
ब) भूतकाळ
क) अपूर्ण वर्तमानकाळ
ड) रीती भूतकाळ

११९) खालील शब्दापैकी उपसर्ग लागून तयार झालेला शब्द ओळखा .

- अ) विसर्जन
ब) गर्जना
क) सर्जन
ड) अर्जन

१२०) शब्दाच्या अर्थ व्यक्त करण्याच्या किती शक्ती असतात ?

- अ) तीन

ब) अनेक

क) दोन

ड) चार

१२१) ' की , म्हणून, म्हणजे ' ही उभयान्वयी अव्यये कोणत्या प्रकारच्या मिश्र वाक्यात असतात ?

अ) स्वरूपबोधक

ब) कारणबोधक

क) उद्देशबोधक

ड) संकेतबोधक

१२२) ' कारण, का , की, कारण की ' ही उभयान्वयी अव्यये कोणत्या प्रकारच्या मिश्र वाक्यात असतात ?

अ) स्वरूपबोधक

ब) कारणबोधक

क) उद्देशबोधक

ड) संकेतबोधक

१२३) ' सबब , यास्तव ' ही उभयान्वयी अव्यये कोणत्या प्रकारच्या मिश्र वाक्यात असतात ?

अ) स्वरूपबोधक

ब) कारणबोधक

क) उद्देशबोधक

ड) संकेतबोधक

१२४) ' जर-तर , जरी-तरी ' ही उभयान्वयी अव्यये कोणत्या प्रकारच्या मिश्र वाक्यात असतात ?

अ) स्वरूपबोधक

ब) कारणबोधक

क) उद्देशबोधक

ड) संकेतबोधक

१२५) ' आणि , व ' ही उभयान्वयी अव्यये कोणत्या प्रकारच्या संयुक्त वाक्यात असतात ?

अ) समुच्चयबोधक

ब) विकल्पबोधक

- क) न्यूनत्वबोधक
- ड) परिणामबोधक

१२६) ' पण, परंतु, परी ' ही उभयान्वयी अव्यये कोणत्या प्रकारच्या संयुक्त वाक्यात असतात ?

- अ) समुच्चयबोधक
- ब) विकल्पबोधक
- क) न्यूनत्वबोधक
- ड) परिणामबोधक

१२७) ' म्हणून, सबब ' ही उभयान्वयी अव्यये कोणत्या प्रकारच्या संयुक्त वाक्यात असतात ?

- अ) समुच्चयबोधक
- ब) विकल्पबोधक
- क) न्यूनत्वबोधक
- ड) परिणामबोधक

१२८) 'मला ताप आल्यामुळे मी शाळेत जाणार नाही.' हे वाक्य कोणत्या प्रकारात आहे ?

- अ) केवल वाक्य
- ब) मिश्र वाक्य
- क) संयुक्त वाक्य
- ड) परिणामबोधक संयुक्त वाक्य

१२९) भाषेला कशामुळे शोभा येते ?

- अ) समास
- ब) स्वर
- क) अलंकार
- ड) वृत्त

१३०) खालीलपैकी कोणता प्रकार अलंकार नाही ?

- अ) मालिनी
- ब) उपमा
- क) रूपक
- ड) श्लेष

१३१) मराठीत मूळ सर्वनामे किती आहेत ?

अ) नऊ

ब) दहा

क) आठ

ड) सात

१३२) शब्दयोगी अव्यायाचे प्रमुख प्रकार किती आहेत ?

अ) चार

ब) पाच

क) सहा

ड) सात

१३३) विभक्तीचे मुख्य प्रकार किती आहेत ?

अ) पाच

ब) सहा

क) सात

ड) आठ

१३४) ' हे मेघा, तू सर्वांना जीवन देतो' हे वाक्य कोणत्या अलंकाराचे आहे ?

अ) उपमा

ब) उत्प्रेक्षा

क) श्लेष

ड) यमक

१३५) ' आभाळागत माया तुझी आम्हांवरी राहू दे ! ' हे वाक्य कोणत्या अलंकाराचे आहे ?

अ) उपमा

ब) उत्प्रेक्षा

क) श्लेष

ड) यमक

१३६) ' ती गुलाबी उषा म्हणजे परमेश्वराचे प्रेम जणू ' हे वाक्य कोणत्या अलंकाराचे आहे ?

अ) उपमा

ब) उत्प्रेक्षा

क) श्लेष

ड) यमक

137) ' लहान मुल म्हणजे मातीचा गोळा. आकार द्यावा तशी मूर्ती घडते. ' हे वाक्य कोणत्या अलंकाराचे आहे ?

अ) उपमा

ब) उत्प्रेक्षा

क) रूपक

ड) यमक

१३८) ' अमृताहनी गोड १ नाम तुझे देवा ॥' हे वाक्य कोणत्या अलंकाराचे आहे ?

अ) उपमा

ब) उत्प्रेक्षा

क) व्यतिरेक

ड) यमक

१३९) रात्र या शब्दाचा समानार्थी शब्द निवडा.

अ) यामिनी

ब) कन्या

क) महिला

ड) वनिता

१४०) तन या शब्दाचा समानार्थी शब्द निवडा.

अ) काया

ब) वसन

क) तनू

ड) वपू

१४१) सर्प या शब्दाचा समानार्थी शब्द निवडा.

अ) भुजंग

ब) अही

क) वायस

ड) व्याळ

१४२) गज या शब्दाचा समानार्थी शब्द निवडा.

अ) हत्ती

ब) नाग

क) शार्दूल

ड) कुंजर

१४३) ' टंचाई ' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द निवडा.

अ) महागाई

ब) वाण

क) विपुलता

ड) भरभराट

१४४) ' सौम्य ' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द निवडा.

अ) शांत

ब) मंद

क) उग्र

ड) शीघ्र

१४५) 'विसंगती ' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द निवडा.

अ) कुसंगती

ब) सुसंगती

क) असंगती

ड) गती

१४६) नवीन मतांचा पुरस्कार करणारा ----

अ) सुधारणावादी

ब) प्रतिगामी

क) अधोगामी

ड) नवमतवादी

१४७) हळूहळू होणारे बदल ---

अ) क्रांती

ब) सुधारणा

क) प्रतिक्रांती

ड) उत्क्रांती

१४८) युग -परिवर्तन करणारा ---

अ) युगान्तक

ब) दिग्गज

क) युगप्रवर्तक

ड) युगांत

१४९) अडकित्ता हा शब्द कोणत्या भाषेतून मराठीत आला आहे ?

अ) हिंदी

ब) फारसी

क) कानडी

ड) पोर्तुगीज

१५०) वर, खाली, पुढे, मागे हे कोणत्या जातीचे शब्द आहेत?

अ) विशेषण

ब) उभयान्वयी

क) केवलप्रयोगी

ड) क्रियाविशेषण

१५१) पुढीलपैकी 'महाप्राण' व्यंजन निवडा

अ) ह

ब) ळ

क) क्ष

ड) ज

१५२) 'निरंतर' हा शब्द खालीलपैकी कोणत्या गटात मोडतो ?

अ) उपसर्गघटीत

ब) प्रत्ययघटीत

क) अभ्यस्त

ड) अनुकारणवाचक

१५३) ' मला तो धंदा सोडावा लागला' या वाक्यातील प्रयोग ओळखा.

अ) संकर प्रयोग

ब) भावे प्रयोग

क) कर्तरी प्रयोग

ड) कर्मणी प्रयोग

१५४) 'आम्ही' या सर्वनामाचा प्रकार सांगा.

अ) दर्शक सर्वनाम

ब) संबंधी सर्वनाम

क) पुरुषवाचक सर्वनाम

ड) सामान्य नाम

१५५) खालीलपैकी कोणता शब्द देशी आहे ?

अ) लुगडे

ब) पगार

क) मंजूर

ड) मास्तर

१५६) सौंदर्य या शब्दाचा प्रकार ओळखा .

अ) भाववाचक नाम

ब) सर्वनाम

क) क्रियापद

ड) क्रियाविशेषण

१५७) क्रियापद म्हणजे

अ) वाक्याचा अर्थ पूर्ण करणारा क्रियावाचक शब्द

ब) क्रिया करणारा

क) क्रिया वस्तूवर घडते

ड) ज्याच्यात कर्म असते

१५८) लिंगाचे मुख्य प्रकार किती ?

अ) दोन

ब) तीन

क) चार

ड) पाच

१५९) खालीलपैकी घर्षक व्यंजन कोणते ?

अ) प

ब) ग

क) च

ड) स

१६०) 'देशासाठी मरण्यास तयार असले पाहिजे' या विध्यर्थी क्रियापदातून कोणता बोध होतो ?

अ) इच्छा

ब) शक्यता

क) योग्यता

ड) कर्तव्य

१६१) ' हे येऱ्या गढलळ्याचे काम नोहे ' या विध्यर्थी क्रियापढलतून कोणता बोध होतो ?

- अ) इच्छल
- ब) शक्यता
- क) योग्यता**
- ड) तर्क

१६२) ' हे केवळ शुरलंकेच काम आहे ' यलतील क्रियापढे कोणता अर्थ सूचित करतात ?

- अ) आजलार्थ
- ब) स्वलार्थ
- क) विध्यर्थ**
- ड) संकेतलार्थ

१६३) ' तुम्हलल नेहमी असेच यश मिळो ' यलतील क्रियापढे कोणता अर्थ सूचित करतात ?

- अ) आजलार्थ
- ब) स्वलार्थ
- क) विध्यर्थ**
- ड) संकेतलार्थ

१६४) ' नौ + इक ' यल शढदलचल संधी पर्यलय निवडल.

- अ) नलविक**
- ब) नौविक
- क) नौईक
- ड) नलःविक

१६५) ' लंका + ईश्वर ' यल शढदलचल संधी पर्यलय निवडल.

- अ) लंकाश्वर
- ब) लंकोश्वर
- क) लंकेश्वर**
- ड) लंकैश्वर

१६६) ढुललंनो शलंत रलहल यल वलक्यलतील अधोरेखित शढदलची विभक्ती संगल .

- अ) प्रथढल
- ब) सप्तढी

क) संबोधन

ड) द्वितीया

१६७) मी हसतो या वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची विभक्ती सांगा .

अ) प्रथमा

ब) सप्तमी

क) संबोधन

ड) द्वितीया

१६८) दिलेल्या पर्यायातून मध्यमपदलोपी समासिक शब्द निवडा.

अ) निर्धन

ब) नातसून

क) एकतीस

ड) पदमनाभ

१६९) पशुपक्षी या शब्दाचा समास प्रकार निवडा

अ) अव्ययीभाव

ब) इतरेत्तर

क) समाहार

ड) तत्पुरुष

१७०) ' त्याच्यासारखा विद्वान तोच ! ' या वाक्यातील योग्य असलेले क्रियापद कोणते ?

अ) असतो

ब) असेल

क) होय

ड) असावा

१७१) चाकुमुळे यातील 'मुळे' हे कोणते अव्यय आहे ?

अ) उभयान्वयी

ब) केवलप्रयोगी

क) क्रियाविशेषण

ड) शब्दयोगी

१७२) वाक्य पृथ्वकरण करताना 'कर्म' कोणत्या विभागात ठेवतात ?

अ) मूळ उद्देश

- ब) उद्देश विस्तार
- क) मूल विधेय
- ड) विधेय विस्तार

१७३) कर्तरी प्रयोगात् कर्ता नेहमी कोणत्या विभक्तीत असतो ?

- अ) प्रथमा
- ब) द्वितीया
- क) तृतीया
- ड) चतुर्थी

१७४) ज्या सामासिक शब्दामध्ये दोन्ही पदांना महत्व नसून तिसऱ्याच गोष्टीचा बोध होतो असा समास कोणता ?

- अ) कर्मधारेय
- ब) बहुव्रीही
- क) द्वंद्व
- ड) अव्ययीभाव

१७५) ' सहज सख्या एकदाच येई सांजवेळी ' या काव्यपंक्तीत कोणता रस आढळतो ?

- अ) शृंगार रस
- ब) वीर रस
- क) करुण रस
- ड) हास्य रस

१७६) ' उठा वीर हो लढा लढा ' या ओळीत कोणता रस आढळतो ?

- अ) शृंगार रस
- ब) वीर रस
- क) करुण रस
- ड) हास्य रस

१७७) ' आई म्हणोनी कोणी आईस हाक मारी ' या ओळीत कोणता रस आढळतो ?

- अ) शृंगार रस
- ब) वीर रस
- क) करुण रस
- ड) हास्य रस

१७८) ' परटा, येशील कधी परतून ' या ओळीत कोणता रस आढळतो ?

- अ) शृंगार रस
- ब) वीर रस
- क) करुण रस
- ड) हास्य रस

१७९) अतिशय 'क्रोध व चीड' हया भावनेतून कोणता रस निर्माण होतो ?

- अ) शृंगार रस
- ब) रौद्र रस
- क) करुण रस
- ड) हास्य रस

१८०) 'भीती' हया भावनेतून कोणता रस निर्माण होतो ?

- अ) शृंगार रस
- ब) रौद्र रस
- क) भयानक रस
- ड) हास्य रस

१८१) 'घनश्याम सुंदरा अरुणोदय झाला' या काव्यपंक्तीत कोणता रस आढळतो ?

- अ) शांत रस
- ब) वीर रस
- क) करुण रस
- ड) हास्य रस

१८२) वाङ्मयात किती रस आहे ?

- अ) पाच
- ब) सात
- क) आठ
- ड) नऊ

१८३) काव्यात किती गुण आहे ?

- अ) दोन
- ब) तीन
- क) चार
- ड) पाच

१८४) 'समरापुराचे वारकरी हो समरदेवता बोलावते ! या वाक्यात कोणता रस आढळतो ?

अ) शांत रस

ब) वीर रस

क) करुण रस

ड) हास्य रस

१८५) नामाऐवजी वापरल्या जाणाऱ्या विकारी शब्दाला काय म्हणतात ?

अ) विशेषण

ब) क्रियाविशेषण

क) सर्वनाम

ड) क्रियापद

१८६) तुम्ही शाळेत जाता का ? यातील अधोरीखीत शब्द कोणते सर्वनाम आहे ?

अ) सामान्य नाम

ब) प्रश्नार्थक सर्वनाम

क) संबंधी सर्वनाम

ड) पुरुषवाचक सर्वनाम

१८७) मुळाक्षरे क्रमाप्रमाणे लावल्यास कोणता शब्द तयार होईल ?

अ) मावळे

ब) फणस

क) समई

ड) कमळ

१८८) कमलने शाळेत वही नेली या वाक्यातील नामांची संख्या निवडा.

अ) एक

ब) दोन

क) तीन

ड) चार

१८९) खालीलपैकी अलंकारिक नसलेला शब्द कोणता ?

अ) गोकुळ

ब) उदार

क) वाहती गंगा

ड) वामन अवतार

१९०) काकाला पत्र लिहिताना कोणता मायना वापराल ?

- अ) प्रिय
- ब) तीर्थस्वरूप**
- क) तीर्थरूप
- ड) श्री.रा. रा.

१९१) खालीलपैकी नपुसकलिंगी शब्द निवडा.

- अ) फुल**
- ब) वाटी
- क) चमचा
- ड) पळी

१९२) खालीलपैकी नाम कोणते ?

- अ) गोड
- ब) गोडी**
- क) हुशार
- ड) सुंदर

१९३) खालीलपैकी पुल्लिंग व स्त्रीलिंग अशा दोन लिंगात येणारा शब्द कोणता ?

- अ) तो
- ब) तू**
- क) ते
- ड) ती

१९४) 'जर स्वप्ने नसतील , तर आमुलाग्र किंवा क्रांतिकारी विचारच निर्माण होणार नाहीत' या विधानात कोणता रस आढळतो ?

- अ) वीर रस**
- ब) भय रस
- क) करुण रस
- ड) हास्य रस

१९५) 'ह' या वर्णाचा उच्चार करताना फुफ्फुसातील हवा तोंडावाटे बाहेर जोराने फेकली जाते. म्हणून या वर्णाला कोणत्या नावाने ओळखले जाते ?

- अ) अल्प रस

ब) महाप्राण

क) कंठस्थ

ड) दंत्य

१९६) वाक्य म्हणजे काय ?

अ) एका शब्दाचा समूह

ब) अनेक शब्दांचा समूह

क) शब्दांतील छोटा घटक

ड) अनेक विधान करणाऱ्या शब्दांचा समूह

१९७) ग. दि. माडगुळकर यांच्या कवितेतून काव्याचा कोणता गुण आढळतो ?

अ) माधुर्य

ब) ओज

क) प्रसाद

ड) योग

१९८) 'वि.वि' या संक्षिप्त रूपाचे पूर्ण रूप कोणते ?

अ) विशेष विनंती

ब) विनंती विशेष

क) विनंती विषय .

ड) विषय विनंती

१९९) खाली दिलेल्या शब्दांपैकी समूहादर्शक नसलेला शब्द कोणता ?

अ) जुडगा

ब) ओळ

क) गुच्छ

ड) रांस

२००) पुढीलपैकी समूहदर्शक शब्दासाठी योग्य पर्यायी संच कोणाचा ? .

अ) विमानांचा

ब) उपकरणांचा

क) साधूंचा

ड) खेळाडूंचा

